

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцемі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

Нестерова С. Використання EXCEL в управлінському обліку малого та середнього бізнесу	121
Петричко М. Національна економіка України в умовах воєнного стану та напрямки її відновлення	123
Пігош В. Державний фінансовий контроль в умовах воєнного стану: реалії та виклики	126
Реслер М. Вплив інформаційних технологій на ведення управлінського обліку	128

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Бочко О., Саган В. Соціально-відповідальний маркетинг в межах Індустрії 5.0	130
Гасуляк С. Роль інформаційних технологій в управлінні інноваційною діяльністю	131
Кампов Н., Касинець О. Інноваційні технології у діяльності санаторно-курортного господарства	133
Лизанець А. Розвиток кредитних спілок в Україні в умовах воєнного стану	136
Любіцева О., Сировець С. Використання геоінформаційних технологій в туризмі	139
Пугачевська К., Гейман Д. Інститути спільного інвестування: економіко-правовий аспект	142
Савчин Є. Інвестиційне забезпечення діяльності підприємств в кризових умовах	144
Семенчук В. Інвестиційно-інноваційна діяльність в Україні	145
Стегней М., Михальчинець Н. Стратегічний інноваційний розвиток територій в умовах реальних загроз	147
Черниченко Т. Політика стимулювання інноваційного розвитку на макроекономічному рівні	149

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Éva Szaboles, Sofiya Chovriy DIGITAL TRANSFORMATION OF HIGHER EDUCATION IN MODERN CONDITIONS	151
Атрощенко Т., Пинзеник О. Професійна компетентність керівника закладу дошкільної освіти: наукова дефініція та вимога сьогодення	153
Вербовський І., Кисла О. Цифрові технології в управлінні освітнім процесом: виклики та перспективи	155
Ільтьо Г. Цифрова компетентність в освітньому просторі	158
Клецун І. Комплексно-цільове управління неформальною освітою педагогів у системі науково-методичної роботи	159
Лібак Н., Молнар-Чатлош А. Підготовка майбутнього вчителя до роботи в новій українській школі	162
Миськів Г. Роль соціальних медіа у підвищенні ефективності навчання студентів	164
Орбан В., Яцура М. Досвід формування інформаційно-цифрової компетентності в закладах освіти Великої Британії	167
Товканець Г. Цифрова педагогіка у формуванні освітнього простору закладів вищої освіти	169
Товканець О. Інформаційно-середовищний підхід у розвитку здоров'язберігаючих компетентностей здобувачів освіти	172
Сідор Ю., Фенчак Л. Особливості планування та організації навчальної діяльності при змішаній формі навчання в умовах початкової освіти	174
Фізеші О., Фізеші Й. особливості фінансування закладів початкової освіти США та Канади	176
Швардак М. Процес прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	178

На даний час можна зазначити найбільш поширені он-лайн курси, які рекомендовані Департаментом освіти Великої Британії: Atomic Learning, онлайн курси для студентів, викладачів, адміністраторів в освіті, які спрямовані на удосконалення вмінь та навичок з використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Варіанти он-лайн оцінювання, які розміщені на сайті, відповідають вимогам навчальних закладів і надають можливість: оцінювати стандарти ISTE, проводити само оцінювання, оцінювання рівня комп'ютерної грамотності як учнів, так і вчителів. Future Learn, надає можливість пройти програми з використання ІКТ для вчителів з різних предметів за напрямками: Бізнес і менеджмент; Креативне мистецтво та медіа; Здоров'я та психологія; Історія; Мови і культури; Право; Література; Природа та оточуюче середовище; Політика та сучасний світ; Наука, математика та технології; Спорт та відпочинок; Навчання та викладання [3].

Таким чином, аналіз досвіду формування інформаційно-цифрової компетентності в університетах Великої Британії дав змогу встановити, що система освіти нині характеризується інтенсивною цифровізацією. Тому освітня політика має бути спрямованою на забезпечення комфортних умов для забезпечення якісної освіти на макро-, мезо- і мікрорівнях.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. *Інноваційний розвиток засобів і технологій систем відкритої освіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2012. Вип. 29. С. 32–40.

2. Бодом Г. *Теоретичні основи управління розвитком цифрової компетентності керівників закладів загальної середньої освіти як проблема в педагогічній теорії та освітній практиці. Імідж сучасного педагога,* (4(193)). 2020. С.16-19.

3. Гриценчук О. *Європейський досвід розвитку цифрової компетентності вчителя в контексті сучасних освітніх реформ. Інформаційні технології і засоби навчання,* 2018. с. 316-336.

4. *Learning and Skills for the Digital Era.* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/learning-and-skills> . Дата звернення: квітень, 2024.

5. *Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті : посібник . Биков В. Ю., Овчарук О. В., та інші.* Київ, Україна: Педагогічна думка, 2017, с. 160.

6. *Підтримка розвитку компетентності вчителя для покращення результатів навчання (Supporting teacher competence development for better learning outcomes . сайт Європейського Союзу.* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://reach2.org/about-us/how-we-work/> Дата звернення: квітень , 2024.

УДК 378.015.31

ГАННА ТОВКАНЕЦЬ

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ЦИФРОВА ПЕДАГОГІКА У ФОРМУВАННІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Соціально-економічний розвиток нашої країни характеризується переходом до цифрової економіки, де істотним чинником господарської діяльності є дані в цифровому

вигляді, результати аналізу та обробки яких дозволяють підвищити ефективність і результативність різного виду виробництва. І як результат, завдання підготовки кадрів для цифрової економіки стало одним із пріоритетних [3].

МОН України під цифровою трансформацією освіти визначає комплексну діяльність над побудовою екосистеми цифрових рішень у цій галузі. Причому формування безпечного електронного освітнього середовища, забезпечення потрібної цифрової інфраструктури закладів освіти, сприяння процесу підвищення рівня цифрової компетентності як педагогів, так і здобувачів освіти визначається як пріоритетні напрями [6]. Як зазначає С. Сисоєва, однією з найбільш істотних позитивних рис цифровізації освіти є розширення освітнього і дослідницького простору, можливість урізноманітнення форм і методів навчання, спрямованих як на потреби здобувачів освіти, так і на врахування вимог й запитів ринку праці [4].

На основі аналізу наукових досліджень [1; 2; 4; 6] можемо визначити цифрову педагогіку як підхід до освіти, який використовує цифрові технології та інструменти для покращення процесу навчання та досягнення навчальних цілей. Може включати використання інтерактивних електронних дошок, комп'ютерних програм, онлайн-ресурсів, мультимедійних презентацій, вебінарів, хмарних технологій та інших засобів.

За своїм функціонально змістовним наповненням термін «цифрова педагогіка» є досить об'ємним, що дозволяє виокремити основні її компоненти:

- змістовний: розробка нового освітнього продукту в цифровій формі з новими можливостями для навчання та когнітивної комунікації суб'єктів освітнього процесу із застосуванням наскрізних цифрових технологій: штучного інтелекту, великих даних, нейронних мереж, когнітивних та нейротехнологій тощо;
- середовищний: перенесення змістовного та комунікативного компонента в цифрове освітнє середовище, трансформація процесу викладання та навчання в рамках моделі «навчальний навчальний – цифрове освітнє середовище – навчальний процес»;
- технологічний: реалізація форм (синхронні, асинхронні), засобів (комп'ютери, ноутбуки, мобільні пристрої, цифрові сервери, електронні освітні ресурси тощо), методів (активні, інтерактивні та ін.) та прийомів навчання (мультимедіатехнології, хмарні технології тощо);
- компетентнісний: формування та вдосконалення цифрових компетентностей педагогів з метою забезпечення інтерактивного та змістовного навчання здобувачів освіти [5].

Так, цифрова педагогіка у взаємозв'язку між вищезгаданими компонентами створює єдину систему. Одним з напрямів цифрової педагогіки є електронна педагогіка, предметом якої є система відкритої освіти, та яка досліджує методи, форми навчання та виховання у високотехнологічних інформаційно-освітніх середовищах. Електронна педагогіка або е-педагогіка здобула широке висвітлення науково-педагогічною спільнотою наприкінці минулого століття, про що свідчить значна кількість наукових конференцій і семінарів, форумів і конкурсів. Предметом електронної педагогіки є педагогічна система як електронне інформаційно-освітнє середовище нового типу. І саме з підходами її проектування та розробки було пов'язано розвиток цього виду педагогіки. Багато традиційних педагогічних принципів і методологічних підходів переглядалися стосовно реалізації навчання в електронному середовищі [1; 5].

Зі стрімким підвищенням продуктивності та розвитком цифрового обладнання різних цифрових лабораторій виникли нові підходи у навчанні та викладанні. Яскравими прикладами останніх років можуть бути розвиток і застосування в освітній діяльності робототехніки та адитивних технологій. Цифрові та віртуальні лабораторії дозволяють здобувачеві освіти бути в контакт з технологічною та промисловою реальністю соціально-економічного простору. Технопедагогіка забезпечує об'єднання технічних та гуманітарних знань, впливає як на формування професійних компетентностей, так і на розвиток гнучких

навичок здобувача освіти. Віртуальна педагогіка – це педагогіка, що базується на психології віртуальних реальностей і включає методики створення особливого психологічного стану «віртуалу», в якому відбувається процес освіти та навчання [6]; це освітня технологія, що застосовує віртуальну реальність [4]; це освіта за допомогою віртуальної платформи, яка спрощує освітній процес, роблячи його більш гнучким, творчим та особистісно орієнтованим [1].

Сьогодні сучасний освітній процес та цифрова педагогіка нерозривно пов'язані між собою та обумовлені такими характеристиками, як: ефективність, якість, інтенсивність, персоналізація, адаптація. На нашу думку, суть цифрової педагогіки полягає не в традиційному використанні електронних освітніх ресурсів та інформаційно-комунікаційних технологій для викладання та розробки освіти цифрового контенту. Основне призначення цифрової педагогіки – у розробці та реалізації нестандартних алгоритмів вирішення традиційних педагогічних завдань, організації та розвитку освітнього процесу з використанням технологій штучного інтелекту, великих даних, віртуальної та доповненої реальності, розподілених обчислень та інших наскрізних цифрових технологій, що ефективно сприятиме: управлінню процесом навчання на основі методів навчальної аналітики та інжинірингу, що сприяє цілеспрямованому впливу на суб'єкт навчання за допомогою планування, організації, мотивації, контролю та корекції його діяльності для досягнення заданих освітніх результатів; формуванню траєкторії індивідуального розвитку та навчання, наданню здобувачеві освіти можливості самостійно визначити мету та спосіб навчання, темп і рівень засвоєння навчального матеріалу, місце розташування та зручний час навчання.

Список використаних джерел:

1. *Манойленко Н. В., Кононенко С. О., Крамаренко Н. М. Цифровізація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання в закладах вищої освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2021. Випуск 201. С. 108–112.*
2. *Ничкало Н. Педагогічні пошуки в педагогічній науці. Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В. О. Сухомлинського. 2011. № 1 (33). С. 16 – 21.*
3. *Ничкало Н., Лук'янова Л., Хомич Л. Професійна підготовка вчителя: українські реалії, зарубіжний досвід : наук.-аналіт. доп. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України ; за ред. В. Кременя. Київ : Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2021. 54 с.*
4. *Сисоєва С.О. Цифровізація освіти: педагогічні пріоритети. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/*
5. *Тимофєєва І.Б., Нетреба М.М. Упровадження цифрових технологій у підготовку майбутніх педагогів. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 11. Т. 3. С. 191–195.*
6. *Цифрова трансформація освіти і науки. Міністерство освіти і науки України. 2022. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/mizhnarodna-dilnist/pidtrimka-osviti-i-naukiukrayini-pid-chas-vijni/zasidannya-srg-osvitai-nauka-pid-chas-vijni/cifrova-transformaciyaosviti-i-nauki>*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>